

+48 691 602 728
zarzad.ozzks@gmail.com

ul. Nowotarska 20
87-100 Toruń

Toruń 05. 07.2019r.

Pan Łukasz Piebiak
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze,

Ogólnopolski Związek Zawodowy Kuratorów Sądowych poniżej przedstawia stanowisko odnośnie projektu ustawy o Kuratorskiej Służbie Sądowej z dnia 31 maja 2019 roku.

Ogólnopolski Związek Zawodowy Kuratorów Sądowych negatywnie opiniuje niniejszy projekt i wnosi o wstrzymanie prac legislacyjnych, do czasu wypracowania przez Ministerstwo Sprawiedliwości, wspólnie ze środowiskiem kuratorskim (Ogólnopolskim Związkiem Zawodowym Kuratorów Sądowych, Krajową Radą Kuratorów, stowarzyszeniami kuratorskimi), projektu akceptowalnego dla obu stron.

Zmiany, jakie proponuje projektodawca, mają bardzo głęboki charakter, zarówno jeżeli chodzi o ustrój kuratorskiej służby sądowej, jak również materialnoprawny charakter zadań sądowych kuratorów zawodowych. Ustawa o tak doniosłym charakterze winna być poprzedzona wnikliwą analizą dotychczasowego stanu prawnego, faktycznego oraz szerokimi konsultacjami m.in. ze środowiskiem kuratorów, oraz środowiskiem świata nauki.

W ocenie OZZKS niektóre zapisy naruszają podstawowe prawa i wolności obywatelskie, są sprzeczne z prawem międzynarodowym, z Konstytucją RP, Kodeksem Pracy oraz Ustawą o związkach zawodowych.

Również w ocenie OZZKS teza, którą formułuje Ministerstwo Sprawiedliwości, jakoby „przepisy regulujące funkcjonowanie kuratorskiej służby sądowej na przestrzeni lat ujawniły liczne nieprawidłowości, rzutując w sposób bezpośredni na sprawność, jakość i efektywność pracy kuratorów sądowych” jest błędna, niesprawiedliwa i nieoparta żadną wnikliwą analizą. Nieprawidłowości co prawda występują, jednak w jednostkowych przypadkach. Kuratorska służba sądowa jest profesjonalną, dobrze wyszkoloną grupą zawodową, wykonującą efektywnie orzeczenia sądu dotyczące kar wolnościowych i środków probacyjnych, jak również związanych z wykonywaniem orzeczeń w sprawach rodzinnych i nieletnich. Polska Kuratorska Służba Sądowa wyróżnia się w skali światowej ilością wykonywanych orzeczeń, decyzji, wywiadów środowiskowych.

O ile rozumiejąc potrzebę doprecyzowania niektórych przepisów w zakresie praw i obowiązków kuratorów sądowych oraz w zakresie ustrojowym, przetwarzania danych

osobowych, zasad aplikacji kuratorskiej, delegowania kuratorów do Ministerstwa Sprawiedliwości i innych instytucji, to o tyle nie sposób się zgodzić, aby miało to nastąpić w drodze zwiększenia katalogu kar i odpowiedzialności dyscyplinarnej. Szczególnie, bez jakichkolwiek narzędzi sprzyjających rozwojowi zawodowemu, zapewniających wzrost bezpieczeństwa, oraz zapewnieniu godnego statusu materialnego zgodnego z wymaganiami jakie są stawiane przed Kuratorską Służbą Sądową.

Odnosząc się do poszczególnych propozycji zawartych w projekcie, zgłaszamy następujące uwagi:

UWAGI OGÓLNE:

A. Warunki pracy

1. Brak systemowych rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo kuratorom zawodowym.

Jak wynika z raportu Najwyższej Izby Kontroli z dnia 26.06.2018 r. za zapewnienie bezpieczeństwa kuratorów odpowiedzialni są poszczególni prezesi sądów. Powoduje to, że działania w tym zakresie są niejednolite i rozproszone.

Wnosimy o ustawowe gwarancje w tym zakresie.

<https://www.nik.gov.pl/plik/id.17871,yp.20456.pdf>

2. Brak systemowych rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo kuratorom społecznym

Jak wynika z raportu Najwyższej Izby Kontroli z dnia 26.06.2018 r. rozwiązania techniczne mające poprawić bezpieczeństwo kuratorów podczas pracy w terenie w ogóle nie obejmują kuratorów społecznych.

Wnosimy o ustawowe gwarancje w tym zakresie.

<https://www.nik.gov.pl/plik/id.17871,yp.20456.pdf>

3. Brak systemowych rozwiązań dotyczących zwrotu kosztów pracy w terenie oraz korzystania z prywatnych samochodów do celów służbowych

Obecnie praktyka korzystania z prywatnych samochodów do celów służbowych jest powszechna, z uwagi na brak wystarczających środków komunikacji publicznej, oraz z uwagi na sprawność postępowań sądowych. Niejednokrotnie w niektóre miejsca nie ma możliwości dojechać środkiem komunikacji publicznej. Ponadto dużym problemem jest kwestia odszkodowawcza w sytuacji uszkodzenia samochodu prywatnego podczas wykonywania czynności służbowych. Pomimo wielu interpelacji poselskich w tym zakresie, odpowiedzi Ministerstwa Sprawiedliwości należy uznać za wymijające.

<http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/InterpelacjaI resc.xsp?key=BD3HT5&view=6>

4. Brak wyraźnej definicji dodatku terenowego, który rodzi wątpliwości interpretacyjne, mające poważne konsekwencje finansowe dla kuratorów.

Wnosimy o dokładne zdefiniowanie dodatku terenowego

5. Brak zaliczenia zawodu kuratora sądowego do katalogu prac wykonywanych w szczególnych warunkach

Jak wynika z raportu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka pt “Analizy i Rekomendacje Nr 3/2016 - Status zawodowych kuratorów sądowych w polskim wymiarze sprawiedliwości”, specyfika pracy kuratora zawodowego uzasadnia zwrócenie uwagi na aspekt jego bezpieczeństwa podczas wykonywania obowiązków służbowych, a także przemawia za zaliczeniem tego zawodu do katalogu prac wykonywanych w szczególnych warunkach.

Na podstawie przeglądu piśmiennictwa można stwierdzić, że zawód kuratora sądowego mieści się w kategorii tzw. zawodów trudnych i/lub niebezpiecznych. Rozpoznanie czynników ryzyka jest zadaniem pilnym, z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa pracy samym kuratorom, a także poprawy efektywności procesu probacyjnego.

Wnosimy o zaliczenie zawodu kuratora do katalogu prac wykonywanych w szczególnych warunkach o których mówi ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (j.t. Dz. U. z 2017 r. poz. 664)

http://www.hfhr.pl/wp-content/uploads/2017/01/HFPC_analiza_i_rekomendacje_3_2016_Kuratorzy_Pdf

http://annales.sum.edu.pl/archiwum_publicacje/14_2018.pdf

6. Brak zagwarantowania wystarczającej ilości szkoleń zawodowych dot. bezpieczeństwa kuratorów

Jak wynika z odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości na interpelację nr 23698, w 2017 roku objęto taką formą szkolenia 260 kuratorów tj. 5%, natomiast w 2018 roku oferta szkoleniowa została skierowana do 390 tj. 7,5 % kuratorów sądowych w skali całego kraju.

Wnosimy o ustawowe zagwarantowanie większej dostępności do szkoleń organizowanych przez KSSiP lub inne podmioty, dot. bezpieczeństwa pracy kuratora sądowego.

<http://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/InterpelacjaI resc.xsp?key=B3GHYB&view=null>

7. Brak zagwarantowania wystarczającej ilości szkoleń zawodowych z jednoczesnym wymogiem, obowiązkiem podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Zgodnie z projektem ustawy, na kuratorze zawodowym ciąży obowiązek podnoszenia kwalifikacji zawodowych, jednocześnie brak zapewnienia ze strony projektodawcy wystarczającej ilości szkoleń. Kurator nie powinien ponosić żadnych kosztów własnych związanych z podnoszeniem kwalifikacji.

Jak wynika z raportu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka na przestrzeni lat 2010 – 2015 w ciągu jednego roku szkoleniami organizowanymi przez KSSiP objęta była co najwyżej 1/5 zatrudnionych kuratorów. Dodatkowo, aby zgłosić się na szkolenie, trzeba rejestrować się dokładnie o północy.

Wnosimy o ustawowe zagwarantowanie dostępności do szkoleń organizowanych przez KSSiP lub inne podmioty.

http://www.hflhr.pl/wp-content/uploads/2017/01/HFPC_analzy_i_rekomendacje_3_2016_Kuratorzy.pdf

8. Brak systemowego rozwiązania w zakresie wsparcia psychologicznego

Jak wynika z raportu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka zapewnienie skutecznej pomocy psychologicznej kuratorom sądowym zdecydowanie miałyby wpływ na zapobieganie skutkom długotrwałej ekspozycji na stres oraz zmniejszyłoby ryzyko dotknięcia wypaleniem zawodowym. Kondycja psychiczna kuratora jest niezmiernie istotnym czynnikiem, gdyż determinuje skuteczność podejmowanych przez niego działań wobec podopiecznych.

Wnosimy o ustawowe gwarancje w tym zakresie.

http://www.hflhr.pl/wp-content/uploads/2017/01/HFPC_analzy_i_rekomendacje_3_2016_Kuratorzy.pdf

9. Brak systemowego rozwiązania w zakresie wsparcia prawnego poszkodowanych kuratorów

Co prawda, zgodnie z treścią art. 231a k.k., kurator sądowy korzysta z ochrony prawnej przewidzianej w czasie lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, także w sytuacji, gdy bezprawny zamach na jego osobę został podjęty z powodu wykonywanego przez niego zawodu lub zajmowanego stanowiska, jednak nie ma to żadnego przełożenia na zagwarantowanie pomocy prawnej. Poszkodowany kurator sam musi zabiegać o pomoc prawną, za którą sam płaci.

Wnosimy o przyznanie bezpłatnej pomocy prawnej poszkodowanym kuratorem, na ich wniosek.

B. Warunki płacy

1. Negatywnie oceniamy ustalanie wynagrodzenia na podstawie kwoty bazowej.

Dotychczasowa praktyka pokazała duże ułomności powyższego systemu. Przewlekłość procesu legislacyjnego w celu podniesienia kwoty bazowej, jak również brak waloryzacji wynagrodzenia w okresie 2009 – 2015 r.

Proponujemy, aby podstawą ustalenia wynagrodzenia zasadniczego kuratora zawodowego w danym roku stanowiło przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 ogłoszenie w „Monitorze Polskim” pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 i 2245), z zastrzeżeniem ust. 2 .

Wynagrodzenie winno być ustalane z zastosowaniem odpowiednich mnożników

2. Sprzeciwiamy się zapisowi art 23. ust 8 w którym ryczałt za udział w kontaktach w wysokości 10% kwoty bazowej naliczany ma być w rozliczeniu miesięcznym.

Taka forma wypłacenia ryczałtu za udział w kontaktach, które w przeważającym stopniu są orzekane w dni ustawowo wolne od pracy oraz w święta spowoduje, że wynagrodzenie kuratora będzie się kształtowało poniżej obowiązującej minimalnej stawki godzinowej. Przyjmując, iż kurator średnio uczestniczy w kontakcie 4 razy w miesiącu (orzekane są również i 8 razy w miesiącu i więcej, najczęściej są to dni ustawowo wolne od pracy i święta) po 6 godzin (orzekane są również kontakty po 8 godzin) ryczałt kuratora za miesięczny udział w kontaktach wyniesie 191,69 złotych brutto, co daje kwotę ryczałtu w wysokości 47,92 zł brutto za udział w jednym kontakcie. Zakładając, że trwa on chociażby 6 godzin stawka za godzinę wyniesie 7, 98 zł brutto co stanowi wartość zdecydowanie mniejszą niż w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 roku w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2019 roku.

Należy również podkreślić, że kurator z przydzielonego ryczałtu pokrywa również koszty dojazdu do miejsca kontaktu. Ponadto w żaden sposób nie została uregulowana kwestia wykonywania czynności udziału w kontaktach w dni ustawowo wolne od pracy.

Za bardzo ważną kwestię OZZKS uważa również doprecyzowanie i szczegółowe określenie zarówno zakresu jak zasad postępowania w tej kategorii spraw.

3. Zdecydowanie sprzeciwiamy się zapisom art. 24 ust. 2 i 3 projektowanej ustawy, który odbiera kuratorowi dodatek terenowy, we wskazanych tam przypadkach.

Należy zauważyć, że każdorazowa nieobecność kuratora wiąże się z późniejszym „nadrabianiem” pracy w terenie, czyli zintensyfikowaniem działań, a tym samym zwiększeniem poniesionych kosztów.

Przedstawiona propozycja spowoduje uszczuplenie realnych dochodów tych kuratorów, którzy niewykonane zadania służbowe muszą realizować po powrocie, np. z dłuższego zwolnienia lekarskiego, nie zawsze bowiem kurator będzie mógł udowodnić, że choroba ta ma związek z pracą. Podobna sytuacja będzie miała miejsce w czasie urlopu dla poratowania zdrowia.

W ocenie OZZKS dodatek terenowy powinien być dodatkiem za pracę w trudnych warunkach, poza budynkiem sądu, a nie zwrotem kosztów pracy w terenie. Dodatkowo, art. 24 ust.2 wymaga doprecyzowania w zakresie, kiedy niezdolność do pracy powstaje w związku z pełnieniem służby. Nadto powinien być dodany zapis, że dodatek terenowy niewypłacony kuratorowi nieobecnemu w pracy powyżej 30 dni w związku z chorobą niepowstałą podczas wykonywania pracy, jest wypłacany w całości kuratorom zastępującym nieobecnego kuratora.

Ograniczenie wypłaty dodatku terenowego wprowadzone w art.24 ust.2 pkt 2 i ust. 3 może mieć również niekorzystny wpływ na wypłatę odprawy przewidzianej w art. 32. Zgodnie z zapisem zawartym w art. 32 ust. 2 tzw. odprawę oblicza się w wysokości ekwiwalentu pieniężnego za urlop wychowawczy. Wyliczenie to obejmuje wszystkie składniki uposażenia, które w przypadku niezdolności do pracy z powodu choroby trwającej powyżej dni 30 zgodnie z art. 24 ust.2 pkt 2 i ust.3 nie będzie ujmowało wstrzymanego dodatku terenowego. W konsekwencji spowoduje to znaczny spadek wysokości odprawy tych osób które w ciągu ostatnich trzech miesięcy przed ustaniem stosunku pracy będą zmuszone korzystać ze zwolnienia lekarskiego. Mając powyższe na uwadze celowym wydaje się wprowadzenie zmiany w art. 32 w taki sposób aby ta niekorzystna sytuacja nie miała miejsca.

4. Negatywnie oceniamy szeroki zakres kar określony w art. 91 ust. 2 projektu. Dotyczy to w szczególności pkt 3 i 5.

Należy wskazać, że obecne wynagrodzenia nie zapewniają kuratorom wynagrodzenia umożliwiającego godną egzystencję. Obniżenie wynagrodzenia na okres od 6 miesięcy do 2 lat w zakresie od 5 % do 50% może spowodować, iż w sytuacji orzeczonej kary w maksymalnej wysokości wynagrodzenie kuratora zawodowego najniższym stopniu awansowym będzie niższe, niż minimalne wynagrodzenia za pracę określone w myśl odrębnych przepisów.

Przepis ten mógłby mieć ewentualne zastosowanie, gdyby wynagrodzenia kuratora zawodowego kształtowało się na poziomie przynajmniej 80% wynagrodzenia sędziego, natomiast w rzeczywistości kształtuje się ono na poziomie 34% . W tym miejscu wypada posłużyć się porównaniem wynagrodzenia netto sądowego kuratora zawodowego oraz sędziego w pierwszej grupie zaszeregowania :

- Wysokość wynagrodzenia netto kuratora zawodowego wynosi obecnie ok. 3285 zł od którego należy odjąć dodatek terenowy - 680 zł co daje kwotę -2605 zł. Obniżenie wynagrodzenia o połowę spowodowałoby naliczanie pensji w wysokości : **1302,50 zł netto**.
- Wysokość wynagrodzenia netto sędziego w pierwszej grupie zaszeregowania wynosi ok.7507 zł netto. Obniżenie wynagrodzenia o połowę spowodowałoby naliczenie pensji w wysokości **3753 zł netto**.

5. Negatywnie oceniamy zapis o fakultatywności przyznania dodatku specjalnego za zwiększone obowiązki, uzależniającego go od posiadanych przez Sąd środków.

Dotychczasowa praktyka pokazała, że kuratorzy, pomimo zwiększonych obowiązków oraz realnie ponoszonych kosztów finansowych związanych z wykonywaną pracą, nie zawsze otrzymywali takie dodatki z uwagi na stanowisko dyrektora o braku środków.

Nagannym z punktu widzenia praw pracowniczych, prawa do wynagrodzenia jest sytuacja, w której pracownik wykonuje zwiększony wymiar pracy bez zwiększonego wynagrodzenia.

Zauważyć należy również, że analogiczna sytuacja odnośnie prawa do wynagrodzenia pojawia się w art 23 ust. 5 gdzie za czas wykonywania czynności kierownika zespołu przez okres trwający nieprzerwanie co najmniej 5 dni, przysługuje dodatek w wysokości 1/20 dodatku funkcyjnego kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej za każdy dzień roboczy.

Dodatek wskazany w ust. 5 powinien należeć się kuratorowi zastępującemu kierownika zespołu proporcjonalnie, już od pierwszego dnia zastępstwa, z uwagi na to, że jednocześnie prowadzi własny referat i wykonuje zadania kierownika.

C. Warunki zatrudnienia:

Niektóre zaproponowane rozwiązania wypaczają ideę stosunku pracy na zasadzie mianowania. Z założenia mianowanie przeznaczone jest dla osób które z uwagi na charakter pracy, oraz bardzo wysokie wymagania wobec nich, mają mieć większą gwarancję stabilności i trwałości zatrudnienia. Natomiast proponowane zmiany tą gwarancję zdecydowanie osłabiają.

1. Negatywnie oceniamy zapis art 22 ust. 2 jako sprzeczny z art. 140 Kodeksem Pracy.

Przepis jest wewnątrznie sprzeczny. Skoro ust. 1 ustanawia zadaniowy czas pracy, to ust. 2 jest w kolizji, bowiem nakłada na wskazane osoby funkcyjne obowiązek określania wymiaru i rodzaju zadań. Zadaniowy czas pracy został jasno określony w art 140 Kodeksu Pracy i nie budzi wątpliwości interpretacyjnych.

Dodatkowo powinna być uregulowana kwestia związana z pełnieniem przez kuratora zawodowego dyżurów na terenie sądu.

2. Znaczny niepokój wzbudza brak uregulowań dotyczących standardów obciążenia.

Należy zaznaczyć, że kuratorzy oprócz wykonywania nadzorów i dozorów wykonują szereg innych czasochłonnych czynności. Liczba zleconych zadań musi być określona w ten sposób, aby kuratorzy mogli w sposób rzetelny wykonywać swoje zadania.

Aktualnie kuratorzy, zwłaszcza kuratorzy rodzinni, wykonują zlecone wywiady środowiskowe, które nie są wliczane do standardu obciążenia, w liczbie często przekraczającej 15 wywiadów, a nawet 30 wywiadów miesięcznie. Czynności wykonywane podczas jednego wywiadu zleconego przez Sąd na etapie rozpoznawczym wymagają od kuratora podjęcia szeregu działań, które generują wysokie koszty ponoszone przez kuratora oraz są czasochłonne i wręcz uniemożliwiają rzetelne prowadzenie spraw zaliczanych do obciążenia kuratora.

Uważamy również, iż rozszerzony powinien być katalog wywiadów środowiskowych, za które przysługiwać powinien kuratorowi ryczałt, tj. za przeprowadzenie wywiadu środowiskowego określonego w art. 214§1 Kodeksu postępowania karnego oraz innych wywiadów w postępowaniach karnych inicjowanych na wniosek stron oraz za przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w sprawach o unieważnienie małżeństwa, ustalenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa, rozwód i separację, oraz za wywiady w sprawach rodzinnych i nieletnich w postępowaniu rozpoznawczym.

3. Negatywnie oceniamy zapis art. 37 ust. 2 dot. możliwości wygaśnięcia stosunku pracy z uwagi na zrzeczenia się obywatelstwa polskiego, lub nabycia obywatelstwa innego państwa.

Jak wynika ze stanowiska Rzecznika Praw Obywatelskich analogiczny przepis dot. sędziów może być niezgodny z konstytucją.

Zauważamy brak dostatecznego uzasadnienia takiego obostrzenia w przypadku wymogów w pełnieniu funkcji kuratora zawodowego.

<https://www.rpo.gov.pl/sites/default/files/Wyst%C4%85pienie%20RPO%20do%20Ministra%20Sprawiedliwo%C5%9Bci%20w.s.%20obywatelstwa%20s%C4%99dzi%C3%B3w.pdf>

4. Negatywnie oceniamy art. 38 ust.1 pkt. 4 dot. rozwiązaniu stosunku pracy z po stwierdzeniu przez lekarza orzecznika ZUS, trwałej niezdolności do pracy , uniemożliwiającej wykonywanie obowiązków kuratora zawodowego, jako sprzeczny z art 52§1 KP

Wiele schorzeń kuratorów zawodowych wynika, bądź może wynikać, z charakteru wykonywanej pracy, szczególnie w terenie. Praca ta cechuje się bardzo wysokim poziomem stresu, obciążeniem emocjonalnym oraz bezpośrednim zagrożeniem życia i bezpieczeństwa.

Dlatego, zamiast rozwiązania stosunku pracy po stwierdzeniu przez lekarza orzecznika ZUS trwałej niezdolności do pracy proponujemy, aby w pierwszej kolejności przeniesiono kuratora do innej pracy w sądzie, odpowiedniej do jego stanu zdrowia i kwalifikacji zawodowych, a jeśli kurator odmówiłby przejścia do takiej pracy, to takiemu kuratorowi powinno przysługiwać prawo do pełnego świadczenia emerytalnego, jeżeli mężczyzna ukończył 60 lat, a kobieta 55 lat i mają wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

5. Negatywnie oceniamy zapis art. 43 ust 1 pkt 5 dot. możliwości rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia, w przypadku zaistnienia przesłanki rażącego i oczywistego naruszenia obowiązków jako sprzeczny z art 52 KP.

Norma zawarta w tym przepisie jest bardzo ogólna, niedookreślona, uznaniowa oraz posiada walor dużej represyjności.

Kuratorzy jako funkcjonariusze publiczni są zatrudnieni aktem mianowania, natomiast wprowadzenie tych przepisów prowadzi do sytuacji gorszej, aniżeli w przypadku wykonywania pracy na podstawie umowy o pracę. Niniejszy przepis jest określony w sposób szerszy i mniej korzystny niż ogólne uregulowania wynikające z art. 52 Kodeksu Pracy.

6 Negatywnie oceniamy zapis art 43 ust 2 dot. rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia, w razie nieobecności w pracy z powodu chorób trwającej dłużej niż rok lub odosobnienia ze względu na chorobę zakaźną.

Kuratorzy zawodowi, w trakcie wykonywania obowiązków służbowych narażeni są na kontakt z czynnikiem biologicznym, zwłaszcza w środowisku lokalnym podopiecznego, a tym samym występuje znaczne prawdopodobieństwo zachorowania na chorobę zakaźną.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 kwietnia 2012 r. w sprawie warunków i sposobu przeprowadzania badań na obecność alkoholu lub innego środka użytego w celu wprowadzenia się w stan odurzenia w organizmie nieletniego (Dz. U. z dnia 30 kwietnia 2012 r.) oraz Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 stycznia 2012 r. w sprawie sposobu przeprowadzania badań na obecność alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych w organizmie skazanego lub sprawcy oddanego pod dozór lub zobowiązanego do powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania środków odurzających lub substancji psychotropowych, ich dokumentowania oraz weryfikacji (Dz. U. z dnia 27 stycznia 2012 r.) zobowiązuje kuratora do wykonywania badań przy użyciu alkomatu oraz testera narkotykowego, co wiąże się z bezpośrednim kontaktem z materiałem biologicznym (ślina) oraz bliskim kontaktem z osobą badaną. Występuje zatem większe prawdopodobieństwo zarażenia chorobą zakaźną, tym bardziej, że kuratorzy nie zostali wyposażeni w środki ochrony indywidualnej.

7. Negatywnie oceniamy zapis art 45 w zakresie przenoszenia kuratora zawodowego pomiędzy okręgami, jak również brakiem zagwarantowania zwrotu kosztów przeniesienia.

Nie zostały określone żadne kryteria oraz zasady takiego przeniesienia. Przy takiej konstrukcji przepisu możliwe jest przeniesienie, z dnia na dzień, kuratora zawodowego do bardzo oddalonych od siebie miejscowości, bez uzyskania jego zgody i bez zagwarantowania mu zwrotu kosztów, które miałby ponieść w związku z koniecznością zmiany centrum życiowego.

8. Negatywnie oceniamy zapisy art 130 projektowanej ustawy bez zagwarantowania prawa powrotu kuratorowi okręgowemu i zastępcy kuratora okręgowego do zespołu w którym pracował bezpośrednio przed powołaniem.

Zaproponowane przepisy przejściowe zapewniają wszystkim kuratorom i aplikantom ochronę prawną w zakresie nabytych praw (stopień służbowy, miejsce zatrudnienia, okresy do uzyskania awansów, zasady aplikacji, egzamin), natomiast kurator okręgowy i jego zastępca zostali wykluczeni z możliwości przysługujących im na mocy

art. 36 ust. 7 ustawy z dnia 27.07.2001r. tj. powrotu do zespołu w którym pracowali przed powołaniem na ww. stanowiska. Jest to nierówne traktowanie pracowników w ramach tej samej służby.

D. WOLNOŚCI I PRAWA OBYWATELSKIE

1. Negatywnie oceniamy zapis art. 5 ust 1 pkt 1 dot. wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego ,aby zostać mianowanym na kuratora zawodowego.

Zakaz polegający na posiadaniu dodatkowego obywatelstwa innego państwa przez kandydatów na stanowisko kuratora zawodowego oraz osób piastujących już ten urząd jest niezgodny z konstytucyjnymi standardami wynikającymi z art. 60 i art. 32 Konstytucji RP.

<https://www.rpo.gov.pl/sites/default/files/Wyst%C4%85picie%20RPO%20do%20Ministra%20Sprawiedliwo%C5%9Bci%20ws.%20obywatelstwa%20s%C4%99dzi%C3%B3w.pdf>

2. Negatywnie oceniamy brzmienie art. 12, który uniemożliwia kuratorom występowanie w sprawach z zakresu stosunku służbowego do innych podmiotów i instytucji niż tam wskazanych

W ocenie OZZKS stanowi to naruszenie wolności i praw obywatelskich, które gwarantują Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych(Dz. U. 1977 r., Nr 38 poz. 167), Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, Dz. U. 1993 r., Nr 61 poz. 284. (art. 10), Konstytucja RP (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483), jak również Ustawą z dnia 23 maja 1991r.o związkach zawodowych (Dz. U. 1991 Nr 55 poz. 234)

Jak wynika z Ustawy z dnia 23.05.1991 r. o związkach zawodowych pracownik ma prawo składać wnioski do Związku Zawodowego w celu obrony jego praw i interesów wobec pracodawcy:

Art. 4. Związki zawodowe reprezentują osoby, o których mowa w art. 2 ust. 1 i 3–6, a także bronią ich godności, praw oraz interesów materialnych i moralnych, zarówno zbiorowych, jak i indywidualnych.)

Art. 5. Związki zawodowe mają prawo reprezentowania na forum międzynarodowym interesów osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 i 3–6. Art. 6. Związki zawodowe współuczestniczą w tworzeniu korzystnych warunków pracy, bytu i wypoczynku

Art. 7. 1. W zakresie praw i interesów zbiorowych związki zawodowe reprezentują wszystkie osoby, o których mowa w art. 2 ust. 1 i 3–6, niezależnie od ich przynależności związkowej.

2. W sprawach indywidualnych dotyczących wykonywania pracy zarobkowej związki zawodowe reprezentują prawa i interesy swoich członków.

3. Na wniosek niezrzeszonej osoby, o której mowa w art. 2 ust. 1 i 3–6, związek zawodowy może podjąć się obrony jej praw i interesów wobec pracodawcy

Art. 8. Na zasadach przewidzianych w niniejszej ustawie oraz w ustawach odrębnych związki zawodowe kontrolują przestrzeganie przepisów dotyczących interesów osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 i 3–6, a także interesów rodzin tych osób

W/w wolność, co prawda podlega ograniczeniom określonym w art. 10 EKPCz., natomiast ograniczenia te muszą być jednak rozumiane wąsko. Aby mówić o dopuszczalności ograniczenia, musi być ono “uzasadnione przekonywująco, być niezbędne w celu realizacji uzasadnionego celu, a podjęte środki powinny być proporcjonalne do osiągnięcia przewidzianego prawem celu”.

“Przymiotnik „niezbędny”, w rozumieniu art. 10 ust. 2 EKPCz, zakłada istnienie „naglącej potrzeby społecznej”. Państwa – strony EKPCz mają pewien margines swobody w ocenie tego, czy istnieje tego rodzaju potrzeba, ale podlega to równoległemu nadzorowi europejskiemu obejmującym zarówno ustawodawstwo, jak i decyzje wykonawcze, nawet te wydane przez niezawisły sąd.

W pierwszej kolejności należy zbadać czy ograniczenie było niezbędne w społeczeństwie demokratycznym (test „konieczności w demokratycznym społeczeństwie”) oraz czy ingerencja miała na celu realizację uzasadnionego celu, oraz czy podjęte środki były „proporcjonalne”.

Projektodawca nie uzasadnił w żaden sposób niezbędności wprowadzenia niniejszego przepisu.

<https://archiwumosiatsynskiego.pl/wpis-w-debacie/opinia-prof-barcika-wolnosc-wypowiedzi-sedziow/>

3. Za bardzo niepokojące uważamy uzasadnienie do art. 25 projektowanej ustawy (s. 37).

W niniejszym uzasadnieniu wskazano że “status prawnopracowniczy kuratora zawodowego oraz etos zawodowy stanowią czynniki wpływające na ograniczenie pozyskiwania dodatkowych źródeł dochodu (sposobu zarobkowania), jak też niedochodowej sfery aktywności pozasłużbowej podejmowanej przez kuratorów zawodowych, np. działalność w fundacjach, stowarzyszeniach, związkach zawodowych, działalności kulturalnej”

Ograniczenie działalności np. w związkach zawodowych, stowarzyszeniach, czy fundacjach czy jest sprzeczne z art.12 Konstytucji oraz z Ustawą o związkach zawodowych.

3. Negatywnie oceniamy zapisy art 34 ust 2 projektowanej ustawy dot. ograniczeń związanych z zatrudnieniem w tym samym zespole kuratorskim.

O ile akceptowalne jest wprowadzenie takich ograniczeń w przypadku osób, które łączą więzy pokrewieństwa, a pomiędzy którymi istnieje bezpośrednia podległość służbowa, o tyle sam fakt pracy małżonków lub innych osób wymienionych w art. 34 ust. 1 w tym samym zespole nie powoduje konfliktu interesów i nie należy go łączyć z nepotyzmem.

5. Negatywnie oceniamy art. 104 ust 3 projektowanej ustawy jako naruszający konstytucyjne prawo do obrony.

Projektodawca na pierwszym miejscu stawia dobro prowadzonego postępowania dyscyplinarnego, a nie dobro strony postępowania. Narusza to nie tylko prawo do obrony, ale może świadczyć o braku poszanowania dla godności człowieka. Powyższe obostrzenia nie znajdują żadnego uzasadnienia.

E. SAMORZĄDNOŚĆ

OZZKS z dużym niepokojem postrzega zapisy o ograniczeniu i marginalizowaniu samorządu kuratorskiego, m.in w zakresie zasad powoływania Kuratora Okręgowego i jego Zastępcy, oraz rzeczników i sędziów dyscyplinarnych.

Zwrot i treść załącznika
Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Kuratorów Sądowych
Magdalena Huzar
Z up. Magdalena Huzar

